

<http://www.sme.sk/clanok.asp?cl=2481671>

Astronomický ústav SAV sa zúčastnil na výskume kométy

BRATISLAVA 24. novembra (SITA) - Astronomický ústav SAV dnes na tlačovej besede informoval o aktuálnom výskume asteroidov ohrozujúcich našu Zem ako aj o nedávnom objave desiatej planéty Slnecnej sústavy. Medzinárodný projekt NASA Deep Impact je podľa slov odborného pracovníka astronomického ústavu Mareka Husárika prvou úspešnou misiou, ktorá sa pokúsila o experiment na kometárnom telese. Cieľom medzinárodného výskumu na Havajských ostrovoch, na ktorom sa podieľalo 70 observatórií a 130 pozorovateľov, bolo odobratie vzorky jadra periodickej kométy Tempel 1, resp. odkrytie pôvodného materiálu, ktorý sa skrýva pod plášťom a vrstvami pretransformovanej hmoty. Toto jadro je len niekoľko kilometrov veľké. Autentické informácie a fotografie z projektu získala pracovníčka ústavu Jana Pittichová počas svojej práce s najväčšími ďalekohľadmi sveta umiestnenými na Havajských ostrovoch.

Kozmickú sondu vyslali vedci 12. januára tohto roka, 4. júla vystrelila na kométu 370-kilogramový medený projektil rýchlosťou vyššou ako 10 km za sekundu. Náraz spôsobil na kométe 35 m hlboký kráter. Následkom nárazu sa z telesa uvoľnilo 4 000 ton vody zmiešanej s čiastočkami prachu. Priebeh nárazu ako aj jeho následky spolu s ďalšími vedcami monitorovala aj Pittichová pomocou 3,6 metrového ďalekohľadu na Mauna Kea (Canada-France-Hawaii Telescope DFHT). Výsledkom úspešného pokusu sú informácie o zložení prachových čiastočiek z najmenej 200 m hrubej hornej vrstvy ako aj o vnútornom zložení kométy Tempel 1. Finančne nákladný výskum sa vykonáva preto, že kométy reprezentujú najprimitívnejšiu, prvotnú látku v procese vývoja planét. Bližšie skúmanie pôvodnej látky môže vedcom pomôcť zistiť viac o vzniku Slnecnej sústavy.

Ďalšou novinkou observatória z tohto leta je zachytenie novej, desiatej planéty. Je to jedno z väčších telies na periférii Slnecnej sústavy, ktoré prevyšuje aj rozmery deviatej planéty sústavy, Pluta. Podľa slov Jána Svoreňa však už planéta Pluto, objavená v roku 1930, prekonala úplne iný vývoj ako ostatných osem stabilných planét a patrí medzi telesá na periférii sústavy, reprezentujúce pozostatky planetárneho vývoja.

Copyright © SITA 2005

[24. 11. 2005 17:23:00]